

Skatteutskottets betänkande 2020/21:SkU27

Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i tullagen med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005.

I proposition föreslås vidare att Tullverket på begäran ska tillhandahålla Inspektionen för strategiska produkter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor. Det föreslås även att en bestämmelse i tullagen om avlämning av avfall från fartyg ska upphävas.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2021.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:184 Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel och vissa andra tullfrågor	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel och vissa andra tullfrågor

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:184.

Stockholm den 15 juni 2021

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avcı (L), Anne Oskarsson (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M) och Fredrik Schulte (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2020/21:184 Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Bakgrund

En av EU:s prioriteringar är att främja en harmonisk, hållbar och inkluderande utveckling av den inre marknaden som ett område där varor, människor, tjänster och kapital kan röra sig fritt och säkert. Återinförelse av vinning från olaglig verksamhet till ekonomin och omdirigering av pengar för att finansiera olaglig verksamhet utgör ett hot mot den inre marknads funktion och EU:s medborgare. Därför har EU vidtagit åtgärder för att skydda sig. En av grundpelarna för de åtgärder som vidtagits av EU var rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT L 166, 28.6.1991, s. 77). Genom direktivet infördes en gemenskapsmekanism för att förebygga penningtvätt genom övervakning av transaktioner som utförs genom kredit- och finansinstitut och vissa typer av yrken.

Med tanke på risken för att tillämpningen av direktivet skulle kunna leda till en ökad förflyttning av kontanta medel i olagliga syften kompletterades direktivet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur gemenskapen (EUT L 309, 25.11.2005, s. 9). Syftet med förordningen var att fastställa ett kontrollsystem som var tillämpligt på fysiska personer som reser in i eller ut ur EU och som medför kontanter eller överlåtbara innehavarinstrument till ett värde av minst 10 000 euro.

Den nya EU-förordningen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur EU, förordning (EU) 2018/1672, har antagits av Europaparlamentet och rådet med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 33 och 114, vilka avser tullsamarbete och tillnärmning av lagstiftning. Förordningen har alltså inte antagits med beaktande av någon rättslig grund i EUF-fördraget som avser bekämpning av brott. Förordningen består av 41 skäl, 21 artiklar och två bilagor. I bilaga I anges vad som avses med uttrycken ”råvaror som används som mycket likvida värdebevarare” och ”förbetalda kort”. Bilaga II innehåller en jämförelsetabell mellan den nya förordningen och förordning (EG) nr 1889/2005.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till ändringar i tullagen (2016:253) med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005.

I propositionen behandlas även några andra ändringar i tullagen. Det föreslås att Tullverket på begäran ska tillhandahålla Inspektionen för strategiska produkter (IPS) uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor. Det föreslås även att en bestämmelse i tullagen om avlämning av avfall från fartyg ska upphävas. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2021.

Utskottets överväganden

Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel och vissa andra tullfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om ändringar i tullagen bl.a. med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen.

EU-förordningen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen

Regeringen lämnar i propositionen förslag på de ändringar som är nödvändiga för att svensk lagstiftning ska överensstämja med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005. Ett nyckeluttryck vid tillämpningen av den nya förordningen är ”unionen”. Det framgår av artikel 2.1 b att det som avses är det territorium som omfattas av artikel 355 i EUF-fördraget. Detta innebär att det territoriella tillämpningsområdet för förordningen är något större än om dess tillämpningsområde hade varit EU:s tullområde (jfr artikel 4 i unionstullkodexen). I 4 kap. 51 § tullagen (2016:253) finns för närvarande en hänvisning till ”Europeiska unionens tullområde”. I jämförelse med den nya EU-förordningen är detta sakligt sett inte korrekt. Hänvisningen till ”Europeiska unionens tullområde” i 4 kap. 51 § tullagen om kontroll av kontanta medel bör ändras till ”Europeiska unionen”.

Ett annat nyckeluttryck vid tillämpning av förordningen är ”kontanta medel”. Med uttrycket avses kontanter, överlåtbara innehavarinstrument, råvaror som används som mycket likvida värdebevarare och förbetalda kort. Av definitionerna i förordningen följer att virtuella valutor, som exempelvis bitcoins, inte omfattas av förordningen.

Med ”råvaror som används som mycket likvida värdebevarare” avses varor som har ett stort värde i förhållande till sin volym och som enkelt kan omvandlas till kontanter genom tillgängliga handelsmarknader till endast låga transaktionskostnader.

Med ”förbetalda kort” avses enligt artikel 2.1 f icke-nominella kort (non-nominal cards) som innehåller eller ger tillgång till penningvärde eller medel som kan användas för betalningstransaktioner, för köp av varor eller tjänster eller för att lösa in kontanter, när ett sådant kort inte är kopplat till ett bankkonto.

Regeringen bedömer att vad som avses med kontanta medel i den nya kontantkontrollförordningen inte kräver några kompletterande bestämmelser i tullagen. När det gäller huruvida det krävs lagstiftning för de två nya kategorierna har regeringen gjort bedömningen att vad gäller råvaror som används som mycket likvida värdebevarare skiljer dessa sig inte tulltekniskt från andra varor som ska deklarerats till Tullverket. Ur kontrollsynpunkt kan den här kategorin hanteras inom ramen för befintliga kontrollbefogenheter. Vad gäller förbetalda kort finns ur kontrollsynpunkt stora likheter mellan förbetalda kort och kontanter, dvs. sedlar och mynt, även om det kommer att behövas teknisk apparatur för att avläsa korten. Förbetalda kort bör därför kunna hanteras inom ramen för befintliga kontrollbefogenheter. Några nya bestämmelser i tullagen bedöms därför inte vara nödvändiga.

Med uttrycket ”behöriga myndigheter” avses enligt artikel 2.1 g i den nya förordningen medlemsstaternas tullmyndigheter och alla andra myndigheter som medlemsstaterna har bemyndigat att tillämpa denna förordning. Tullverket samt Polismyndigheten och Kustbevakningen, när dessa myndigheter medverkar i Tullverkets kontrollverksamhet, är behöriga myndigheter vid tillämpning av den nya kontantkontrollförordningen. Det saknas behov av kompletterande bestämmelser i tullagen.

Ledsagade kontanta medel

En bärare som medför kontanta medel till ett värde av minst 10 000 euro ska anmäla dessa till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där han eller hon reser in i eller ut ur unionen och göra de kontanta medlen tillgängliga för kontroll. En anmälan ska innehålla bl.a. uppgifter om bäraren, ägaren till de kontanta medlen och, i förekommande fall, den avsedda mottagaren samt typen av och beloppet eller värdet på de kontanta medlen. Uppgifterna ska enligt artikel 3.3 lämnas skriftligt eller elektroniskt med hjälp av det anmälningsformulär som kommissionen får fastställa

Vissa språkliga ändringar behöver göras för att anpassa språket i tullagen till den nya EU-förordningen. När det gäller anmälningskyldigheten av ledsagade kontanta medel gör regeringen bedömningen att skyldigheten att anmäla ledsagade kontanta medel framgår av artikel 3 i förordningen. Enligt nuvarande 4 kap. 50 § tullagen ska en anmälan enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1889/2005 lämnas skriftligt eller elektroniskt. Motsvarande bestämmelse i den nya förordningen lämnar inget sådant utrymme till medlemsstaterna. Det framgår direkt av artikel 3.3 i den nya förordningen att anmälan ska lämnas skriftligt eller elektroniskt. Bestämmelsen i 4 kap. 50 § tullagen är därmed överflödigt och bör därför upphävas.

Oledsagade kontanta medel

Med uttrycket oledsagade kontanta medel avses enligt artikel 2.1 kontanta medel som utgör en del av en försändelse utan en bärare. Exempel på sådana

försändelser är postpaket, kurirleveranser, oledsagat bagage eller last i containrar (skäl 18).

Skyldigheten att redovisa oledsagade kontanta medel framgår av artikel 4.1. Bestämmelsen är ny i jämförelse med förordning (EG) nr 1889/2005. Om oledsagade kontanta medel till ett värde av minst 10 000 euro förs in i eller ut ur unionen får de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där de kontanta medlen förs in i eller ut ur unionen kräva att avsändaren eller mottagaren av de kontanta medlen, eller en företrädare, alltefter omständigheterna, lämnar en redovisning, inom en fast tidsfrist på 30 dagar. De behöriga myndigheterna får tillfälligt hålla kvar de kontanta medlen tills avsändaren, mottagaren eller en företrädare lämnar redovisningen. Tanken med bestämmelsen är enligt kommissionens förslag (jfr COM(2016) 825 final, s. 10) att införa en redovisningsskyldighet för oledsagade kontanta medel som kommer att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att fatta beslut om att avsändaren, den avsedda mottagaren eller hans eller hennes företrädare ska göra en anmälan om myndigheterna stöter på en sändning av kontanta medel på minst 10 000 euro. Denna ordning ska säkerställa att myndigheterna kan få fullständig information utan att behöva ålägga en systematisk anmälningsbörda för t.ex. leveranser mellan erkända finansinstitut. Det är således reglerat i förordningen vilka uppgifter som ska lämnas och hur dessa ska lämnas. Det finns därmed inte något behov av att införa kompletterande bestämmelser i tullagen.

Bestämmelser om kontroll av oledsagade kontanta medel finns i artikel 5.2 i den nya EU-förordningen. Enligt artikeln ska de behöriga myndigheterna, för att genomföra den skyldighet att redovisa oledsagade kontanta medel som föreskrivs i artikel 4, ha befogenhet att kontrollera alla försändelser, behållare eller transportmedel som kan innehålla oledsagade kontanta medel, i enlighet med villkoren i nationell rätt. Bestämmelsen har ingen motsvarighet i förordning (EG) nr 1889/2005 och har alltså inte varit föremål för överväganden i något tidigare lagstiftningsärende. Det är viktigt att Tullverket ges möjlighet att kontrollera försändelser också med oledsagade kontanter. En sådan möjlighet i 4 kap. 51 § tullagen skulle dessutom även omfatta Polismyndigheten och Kustbevakningen (se 4 kap. 3 § andra stycket tullagen) när dessa myndigheter deltar i kontrollverksamheten. Tullverket bör därför få kontrollera alla oledsagade försändelser, behållare eller transportmedel som kan innehålla oledsagade kontanta medel och som passerar gränsen till eller från Europeiska unionen. Detta innefattar t.ex. containrar, oledsagat bagage, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras och alla former av oledsagade försändelser såsom paket, brev och liknande försändelser och motsvarande försändelser förmedlade av kurirföretag.

En kontroll av en oledsagad försändelse som syftar till att ge myndigheterna möjlighet att undersöka om denna innehåller oledsagade kontanta medel som bör redovisas alternativt hållas kvar kan utgöra ett intrång i den grundlagsskyddade rätten till förtrolig kommunikation. Enligt 2 kap. 6 § första stycket regeringsformen är var och en gentemot det allmänna skyddad mot

undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse. Denna fri- och rättighet kan, enligt 20 § första stycket 2 samma kapitel, begränsas genom lag. Av 21 § framgår att en sådan begränsning får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och att begränsningen aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den. En begränsning får heller inte sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Vidare får begränsningen inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning. Även artikel 8 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) behandlar rätten till förtroliga meddelanden.

Inflödet av vinning av brott i det finansiella systemet hotar vårt öppna och fria samhälle. Även hotet från terrorister måste beaktas eftersom terroristgrupper inte sällan finansierar sin verksamhet med vinning av illegal verksamhet. Penningtvätt och finansiering av terrorism är mycket allvarlig brottslighet som det finns ett starkt samhällsintresse att förhindra och beivra. För att motarbeta den aktuella brottsligheten är det nödvändigt att tjänstemännen vid de behöriga myndigheterna ges möjlighet att på ett effektivt sätt kontrollera oledsagade försändelser för att kunna välja ut sådana för vilka redovisning ska lämnas. Detta kan inte göras på annat sätt än genom att myndigheterna ges rätt att undersöka sådana försändelser som passerar EU:s yttre gränser. Förslaget kan alltså inte anses gå längre än vad som är nödvändigt. Vid en intresseavvägning mellan å ena sidan den enskildes rätt till förtrolig kommunikation och å andra sidan det allmännas intresse av att bekämpa allvarlig brottslighet som penningtvätt och finansiering av terrorism finner regeringen att det allmännas intresse väger tungt och att begränsningen är proportionerlig. Det intrång som förslaget innebär i rätten till förtrolig kommunikation är därför godtagbart. Förslaget bedöms således vara förenligt med såväl 2 kap. 6 § första stycket regeringsformen som artikel 7 i EU:s rättighetsstadga och artikel 8 i Europakonventionen.

De behöriga myndigheterna får enligt artikel 7.1 tillfälligt hålla kvar kontanta medel genom ett administrativt beslut i enlighet med villkoren i nationell rätt om anmälningsskyldigheten enligt artikel 3 eller redovisningsskyldigheten enligt artikel 4 inte har fullgjorts eller om det finns tecken på att de kontanta medlen har anknytning till brottsliga handlingar. Regeringen föreslår därför att Tullverket får hålla kvar kontanta medel i högst 30 dagar om anmälningsskyldigheten enligt artikel 3 eller redovisningsskyldigheten enligt artikel 4 inte har fullgjorts eller om det finns tecken på att de kontanta medlen har anknytning till brottsliga handlingar. Det sistnämnda gäller oavsett belopp, dvs. också när beloppet ligger under tröskelvärdet 10 000 euro, allt enligt bestämmelserna i förordningen. Efter en grundlig bedömning av nödvändigheten och proportionaliteten av ett ytterligare tillfälligt kvarhållande får perioden för tillfälligt kvarhållande förlängas till högst 90 dagar. Det bör även fortsättningsvis framgå av 4 kap. 53 § tullagen att Tullverket får hålla kvar kontanta medel. Eftersom det redan finns bestämmelser om tullkontroll

av kontanta medel i 4 kap. tullagen torde det vara mest naturligt att denna period fastställs i tullagen. För det andra ska perioden vara strikt begränsad till den tid som krävs för att behöriga myndigheter ska kunna fastslå om omständigheterna i fallet rättfärdigar fortsatt kvarhållande.

Sanktioner

Enligt artikel 14 ska varje medlemsstat införa sanktioner som ska tillämpas om anmälningsskyldigheten enligt artikel 3 eller redovisningsskyldigheten enligt artikel 4 inte fullgörs. Dessa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Sanktionerna bör enligt skäl 35 inte gå utöver vad som är nödvändigt för att främja efterlevnaden.

Regeringen anser därför att eftersom den nuvarande bestämmelsen om tullförseelse i 5 kap. 2 § tullagen inte omfattar redovisningsskyldigheten enligt artikel 4 måste bestämmelsen kompletteras i det avseendet.

Informationsutbyte

Förordningen innehåller bestämmelser om informationsutbyte dels mellan de behöriga myndigheterna samt mellan de behöriga myndigheterna och kommissionen, Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) och Europol (artikel 10), dels med tredjeländer (artikel 11). Om det finns tecken på att de kontanta medlen har anknytning till brottsliga handlingar som skulle kunna skada EU:s ekonomiska intressen ska den information som avses i punkt 1 enligt artikel 10.2 även översändas till kommissionen, till Eppo av de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 när den har behörighet att agera enligt artikel 22 i den förordningen, och till Europol när den har behörighet att agera enligt artikel 3 i förordning (EU) 2016/794.

För närvarande deltar 22 medlemsstater i det fördjupade samarbetet om Eppo. Sverige har hittills valt att inte delta i samarbetet. Frågan om ett svenskt deltagande behandlas i betänkandet En europeisk åklagarmyndighet i Sverige (SOU 2020:74) och frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Övriga administrativa regler

Den nya kontantkontrollförordningens bestämmelse om information mellan finansunderrättelseenheter i olika medlemsstater kräver inga kompletterande bestämmelser i svensk lagstiftning.

All information som de behöriga myndigheterna får ska omfattas av kravet på tystnadsplikt (punkt 2). Vidare ska de behöriga myndigheterna fungera som personuppgiftsansvariga för de uppgifter de fått genom tillämpning av artiklarna 3, 4, 5.3 och 6. Behandlingen av personuppgifter på grundval av förordningen ska endast ske i syfte att förebygga, förhindra och bekämpa brottsliga handlingar. De personuppgifter som erhålls ska vara tillgängliga endast för vederbörligen bemyndigad personal vid behöriga myndigheter och ska skyddas tillräckligt mot obehörig åtkomst eller översändande.

Beslut av Tullverket om tillfälligt kvarhållande ska kunna överklagas. Det bör därför framgå av 6 kap. 2 § tullagen att beslut av Tullverket enligt artikel 7.1 om tillfälligt kvarhållande ska kunna överklagas.

Artikel 9.1 i den nya kontantkontrollförfordningen får sägas avse en skyldighet för en viss myndighet, Tullverket, att lämna en annan myndighet, Polismyndigheten, information. Finansunderrättelseenhet för Sveriges del är Finanspolissektionen (Finanspolisen) vid Polismyndighetens nationella operativa avdelning. Bestämmelsen får därmed anses vara tillräckligt konkret för att den ska omfattas av bestämmelsen i 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. Uppgiftsskyldigheten för Tullverket kan således fullgöras inom ramen för det gällande regelverket. Några kompletterande bestämmelser i denna del synes därmed inte vara nödvändiga.

Ikraftträdande

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen trädde i kraft den 2 december 2018. Förordningen ska tillämpas fr.o.m. den 3 juni 2021. Artikel 16 om genomförandeakter tillämpas dock fr.o.m. den 2 december 2018. Med den nya förordningen upphävs och ersätts förordning (EG) nr 1889/2005. De föreslagna ändringarna i tullagen bör därför träda i kraft så snart som möjligt i förhållande till när den nya förordningen i huvudsak ska börja tillämpas.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2021. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för tullkontroller av kontanta medel som inlets före ikraftträdandet och tullförseelse som avser anmälningar om kontanta medel som skulle ha lämnats före ikraftträdandet.

Övriga ändringar i tullagen

Regeringen föreslår att Tullverket på begäran ska tillhandahålla Inspektionen för strategiska produkter (ISP) uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor. ISP är tillstånds- och tillsynsmyndighet när det gäller export av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden. Både i rollen som tillståndsmyndighet och som tillsynsmyndighet har ISP användning av uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor. Uppgifterna, som exempelvis exportstatistik utställd efter avsändare eller mottagare, styrkande handlingar till exportsändningar och bilder från varuundersökningar, möjliggör en tillförlitligare tillståndsgivning och en effektivare tillsyn för ISP.

Tullverket kontrollerar de exporttillstånd som ISP utfärdar. Ett samarbete i dessa frågor är därmed naturligt och till nytta för båda myndigheterna. Myndigheterna har också sedan många år ett väl etablerat samarbete i frågor som rör kontroll vid export av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden samt icke-spridning av massförstörelsevapen. Det finns alltså ett behov av ett regelbundet informationsutbyte mellan ISP och

Tullverket. Ett sådant rutinmässigt uppgiftsutbyte ska i regel vara författningsreglerat (se prop. 1979/80:2 Del A s. 327). Det är därför motiverat att lägga till ISP i 1 kap. 4 § andra stycket tullagen så att ISP på begäran har rätt att få del av uppgifter hos Tullverket som rör export av varor.

Regeringen föreslår vidare att bestämmelserna om avlämning av avfall från fartyg i tullagen ska upphävas. Anledningen är att direktiv 2000/59/EG har upphävts genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 av den 17 april 2019 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG (EUT L 151, 7.6.2019, s. 116). För att återställa förenklingen som fanns i det tidigare direktivet har det i stället gjorts vissa ändringar i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex (EUT L 343, 29.12.2015, s. 1). Genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/877 av den 3 april 2020 framgår ändringarna numera i artiklarna 138 j och 141.8 i förordningen. Eftersom förenklingen av tullformaliteter alltså numera anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 bör 3 kap. 11 § tullagen upphävas.

Ikraftträdande

De ändringar i tullagen som föreslås avseende 1 kap. 4 § andra stycket tullagen och upphävande av 3 kap. 11 § tullagen är inte knutna till någon särskild händelse. De kan således träda i kraft när som helst. De föreslås därför träda i kraft samtidigt med ändringarna som görs med anledning av EU-förordningen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen, dvs. den 1 augusti 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till ändringar i tullagen som behöver göras med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005.

Utskottet ställer sig bakom förslagen om att lägga till ISP i 1 kap. 4 § andra stycket tullagen så att ISP på begäran har rätt att få del av uppgifter hos Tullverket som rör export av varor och att upphäva 3 kap. 11 § tullagen om avlämning av avfall från fartyg.

Utskottet tillstyrker därmed propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:184 Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i tullagen
(2016:253)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (2016:253)

dels att 3 kap. 11 § och 4 kap. 50 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 11 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1 och 4 §§, 4 kap. 51–53 §§, 5 kap. 2 §, 6 kap. 2 § och 7 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.1 §¹

I denna lag finns bestämmelser som kompletterar

– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen och de förordningar som meddelas med stöd av den förordningen,

– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 608/2013 av den 12 juni 2013 om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och upphävande av rådets förordning (EG) nr 1383/2003,

– Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur *gemenskapen*, och

– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur *unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005*, och

– rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen.

Vissa bestämmelser om autonoma åtgärder för militär utrustning finns i rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning.

4 §²

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor:

- Arbetsmiljöverket,
- Boverket,
- Elsäkerhetsverket,
- Havs- och vattenmyndigheten,
- Kemikalieinspektionen,
- Kommerskollegium,
- Konsumentverket,
- Kronofogdemyndigheten,
- Livsmedelsverket,

¹ Senaste lydelse 2017:173.

² Senaste lydelse 2018:401.

- Läkemedelsverket,
- Myndigheten för press, radio och tv,
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
- Naturvårdsverket,
- Post- och telestyrelsen,
- Skatteverket,
- Skogsstyrelsen,
- Statens energimyndighet,
- Statens jordbruksverk,
- Statistiska centralbyrån,
- Strålsäkerhetsmyndigheten,
- Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,
- Sveriges riksbank, och
- Transportstyrelsen.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla *Inspektionen för strategiska produkter* och Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

I lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet finns bestämmelser om Tullverkets behandling av uppgifter i vissa fall.

4 kap.

51 §

För kontroll av att *anmälningsplikten* enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1889/2005, i den ursprungliga lydelsen, har fullgjorts får Tullverket undersöka transportmedel och bagage samt handväskor och liknande som medförs av en resande vid inresa till eller utresa från Europeiska unionens tullområde.

För kontroll av att *anmälnings-skyldigheten* enligt artikel 3 i förordning (EU) 2018/1672, i den ursprungliga lydelsen, har fullgjorts får Tullverket undersöka transportmedel och bagage samt handväskor och liknande som medförs av en resande vid inresa till eller utresa från Europeiska unionen.

För att ta reda på om det finns sådana oledsagade kontanta medel som en redovisning kan begäras in för enligt artikel 4 i samma förordning får Tullverket kontrollera försändelser, behållare eller transportmedel som kan innehålla oledsagade kontanta medel och som passerar gränsen till eller från Europeiska unionen.

52 §

Om det finns anledning att anta att en person inte har fullgjort sin *anmälningsplikt* enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1889/2005, i

Om det finns anledning att anta att en person inte har fullgjort sin *anmälnings-skyldighet* enligt artikel 3 i förordning (EU) 2018/1672, i

den ursprungliga lydelsen, får en tulltjänsteman kroppsvisitera personen för att söka efter kontanta medel på honom eller henne.

Vid kroppsvisitationen ska bestämmelserna i 29 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling tillämpas.

den ursprungliga lydelsen, får en tulltjänsteman kroppsvisitera personen för att söka efter kontanta medel på honom eller henne.

53 §

Om anmälningsplikten enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1889/2005 inte har fullgjorts, får Tullverket hålla kvar kontanta medel i enlighet med artikel 4.2 i den förordningen, i den ursprungliga lydelsen, om det behövs för att genomföra en kontroll.

Tullverket får tillfälligt hålla kvar kontanta medel i enlighet med artikel 7.1 i förordning (EU) 2018/1672, i den ursprungliga lydelsen.

Perioden för tillfälligt kvarhållande får inte överstiga 30 dagar.

Enligt artikel 7.3 första stycket samma förordning får Tullverket efter en grundlig bedömning av nödvändigheten och proportionaliteten av ett fortsatt tillfälligt kvarhållande förlänga perioden för tillfälligt kvarhållande till högst 90 dagar.

5 kap.

2 §³

För tullförseelse döms till böter den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot föreskrift i tullagstiftningen eller mot anmälningsplikten i artikel 3 i förordning (EG) nr 1889/2005, i den ursprungliga lydelsen, jämförd med 4 kap. 50 §, eller

1. bryter mot föreskrift i tullagstiftningen,

2. bryter mot anmälnings-skyldigheten i artikel 3 eller redovisnings-skyldigheten i artikel 4 i förordning (EU) 2018/1672, i den ursprungliga lydelsen, eller

2. inte fullgör sin rapporterings-skyldighet enligt artikel 18a.4–6 i förordning (EG) nr 515/97, i lydelsen enligt Europaparlamentets

3. inte fullgör sin rapporterings-skyldighet enligt artikel 18a.4–6 i förordning (EG) nr 515/97, i lydelsen enligt Europaparlamentets

³ Senaste lydelse 2017:173.

och rådets förordning (EU) 2015/1525. och rådets förordning (EU) 2015/1525.

Första stycket gäller också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen om

1. skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som
 - a) förvaras i en anläggning för tillfällig lagring, ett tullager eller en frizon, eller
 - b) är föremål för förenklingar vid tillämpning av ett tullförfarande,
 2. skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller handling till Tullverket, eller
 3. användningen eller förbrukningen av en icke-unionsvara.
- I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

6 kap.

2 §

Följande beslut av Tullverket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt tullagstiftningen,
2. beslut enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1889/2005, och 2. beslut enligt artikel 7.1 i förordning (EU) 2018/1672, och
3. beslut enligt artikel 7.2, 9.1, 11.3, 12.1, 12.2, 12.5, 13 eller 16 i förordning (EU) nr 608/2013 samt beslut att avvisa en ansökan som inte uppfyller villkoren i artikel 5.3 i den förordningen.

Tullverkets eller annan förvaltningsmyndighets beslut om nedsättning eller befrielse enligt 2 kap. 12 och 20 §§ överklagas hos regeringen.

Tullverkets beslut om revision enligt 4 kap. 26 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Detsamma gäller vid överklagande i mål som avses i 5 kap. 19 §.

7 kap.

4 §

Om Tullverket vid tillämpningen av tullagstiftningen, förordning (EG) nr 1889/2005 eller förordning (EU) nr 608/2013 ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning. Om Tullverket vid tillämpningen av tullagstiftningen, förordning (EU) 2018/1672 eller förordning (EU) nr 608/2013 ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning.

Delgivning bör användas bara om det behövs med hänsyn till omständigheterna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för
 - a) tullkontroller av kontanta medel som inlets före ikraftträdandet, och
 - b) tullförseelse avseende anmälningar om kontanta medel som skulle ha lämnats före ikraftträdandet.